

Посета Веса Мичела Београду и Приштини показала је да је Косово и даље мезимче Вашингтона, оценили су за Н1 новинарка Љиљана Смајловић и спољнополитички коментатор Бошко Јакшић. Док Јакшић очекује да ће Београду бити широм отворена врата ЕУ у замену за столицу Косову у УН, Смајловић упозорава да је то велики уступак за тако магловиту награду.

Љиљана Смајловић је у емисији "Н1 директно" истакла да за разлику од Брајана Хојта Јиа, код Веса Мичела нема дилеме да је реч о човеку који је заиста део администрације председника Доналда Трампа, и да су поруке које је пренео, званична политика Вашингтона. А, те поруке, сматра, нису биле добре по Србију.

Смајловић, наиме, оцењује да је Косово добило поклон у виду тврдог става да САД неће дозволити да било ко стави вето на формирање војске Косова, док је главни проблем Београда – потпуни застој у формирању Заједнице српских општина – уопштено поменуто "под фирмом - није лепо да се не испуњавају договори".

Јакшић је сагласан са оценом да је посета Мичела показала да се у политици Вашингтона није ништа битно променило, оцењујући да је Косово и даље "мезимче" Вашингтона.

Он ипак не искључује могућност да је обећање Косову да ће добити војску – што је, како објашњава, дуготрајан процес – заправо нека врста награде како би се наставио рад на формирању ЗСО.

Јакшић је додао да је питање ЗСО, питање елементарне добре воље. “Ако хоће да преузму иницијативу, (САД) морају да притисну Приштину око ЗСО”, сматра он.

Иако је сагласна са оценом да је Косово “мезимче” САД, Смајловић сматра да је Вес Мичел, уколико је желео да убеди Србију да су САД “поштен брокер”, морао бар некако да се зграние над тим што се споразум о ЗСО не реализује већ пет година.

САД су ту због Русије, а не Косова и Србије

Гости “Н1 директно” сагласни су и да је америчка дипломатска активност у региону уследила као одговор на јачањеутицаја Русије на овим просторима, али имају различито виђење позиције Србије у тим односима.

Смајловић сматра да актуелна ситуација представља двосекли мач, јер је Србија западу сумњива зато што су јој Руси “симпатични”, али им је управо због тога и занимљива.

“То раде против нас, и у нашу корист. Има смисла неко маневрисање, преговарчка тактика. Може се нешто извући на вешт начин. Видим кризу као шансу (...) Да не седимо на две столице, ни долазили не би”, оценила је она.

Јакшић, с друге стране, сматра да Србија неће моћи још дуго да седи на две столице, јер се захтеви и једни и друге стране заоштравају.

“Не толико да би нас неко узео под своје, колико да би блокирао другу страну да има јак утицај (...) Не видим неку потребу да Србија заводи санкције Русији сем као доказ верности ЕУ. Њима је то неопходно као гест, а не што би то биле неке санкције. То време се скраћује на један начин неповољан по нас”, упозорио је он.

Такође сматра и да укључивање Русије у дијалог Београда и Приштине, и враћање формата преговора у УН, не би било добро, јер се у оваквом тренутку међусобних

односа Москве и Вашингтона, до решења не би дошло ни у наредне две деценије.

Како да обе стране буду подједнако (не)задовољне?

Председник Вучић је у више наврата рекао да да ће Србија покушати да дође до компромиса за решење Косова, по којем би обе стране биле подједнако незадовољне.

Смајловић је рекла да се нада да тај компромис не подразумева оно што се у последње време помиње у медијима – шира овлашћења за ЗСО.

“Када нисте добили још ни ЗСО, а да се очекује од вас да правите уступке, да престанете да се опирете признањима, да Косово добије столицу у УН... не знам какав би преговарач то заменио за шира овлашћења нечега што пет година није успео да испослује”, навела је она.

Јакшић је рекао да има сазнања да су Вучићу, уочи посете Берлину, предочени озбиљни документи око размене територија – Прешевске долине за север Косова - али да он лично не верује да би такво решење било одрживо.

Каже да постоји много опција, али да је “његова визија” да би компромис могао да буде

столица за Косово у УН у замену за широм отворена врата за Србију у ЕУ, што би, како каже, било пропраћено озбиљним инвестиционим захватима у циљу стабилизације и бржег развоја земље.

“Мислим да постоје снажни услови где би Србија била награђена за то. Свако нешто губи и нешто добија (...) Добијамо подршку ЕУ, решавамо један спор, и Србија није признала независно Косово”, објаснио је он.

Смајловић, с друге стране, оцењује да би такав развој догађаја подразумевао да Србија чини највећи уступак да би можда кроз шест година постала чланица ЕУ. Сматра и да актуелни европски лидери обећавају Србији европску перспективу управо зато јер знају да 2025. неће бити на функцијама да та обећања и испуне.

Опозиција нема политику за Косово

Коментаришући тврдње председника Вучића да су му два опозициона лидера јавила да је током њиховог разговора са Мичелом речено да треба пустити Вучића да решава косовски проблем, да би га "на томе срушили", Јакшић је оценио да се ради о лукавом политичком потезу, јер се сада четири лидера опозиције која су била на састанку сигурно преиспутују ко су та двојица која су се јавила Вучићу.

Јакшић је подсетио на свој ранији став да је највећа препрека унутрашњем дијалогу о Косову, његов иницијатор, јер како сести за сто са неким ко вас назива “лоповом, сецикесом и криминалцем”, што је на крају довело до тога да сви скупови личе на “фамилијарну дебату, унутар СНС-а”.

“Али плашим се да постоји и друга опасност - када опозиција каже да не жели да учествује у дијалогу, да немају ни политику о Косову”, оценио је Јакшић.

Додао је и да би парадокс био да опозиција руши Вучића на политици која би Србију приближила ЕУ.

Јакшић је рекао и да је сада питање како ће се јавност убедити у потписивање правно обавезујућег споразума са Приштином, када је десет година “форматизована” на потпуно другачији начин, те да стога не верује да ће бити референдума, већ да ће тај споразум Вучић изгурати кроз парламент.

Смајловић је додала да не разуме зашто опозиција, када се већ труди да сруши Вучића због његове политике, не би зинела своје мишљење о тако важном питању као што је Косово.

Сматра и да је нека врста референдума о Косову одржана после оставке премијера Војислава Коштунице 2008. године, када су грађани изнели јасан став да им је “важнији безвизни режим од приче о Косову”.

(Н1)